

GALGENAAS

Volksspektakel over misdaad en straf

door

JAN NAAIJKENS

TONEELUITGEVERIJ VINK B.V.

(Grimas Theatergrime verkoop)

Tel: 072 - 5 11 24 07

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Website: www.toneeluitgeverijvink.nl

VOORWAARDEN

Alle amateurverenigingen die het stuk: **GALGENAAS** gaan opvoeren, dienen in alle programmaboekjes, posters, advertenties en eventuele andere publicaties de volledige naam van de oorspronkelijke auteur: **JAN NAAIJKENS** te vermelden.

De naam van de auteur moet verschijnen op een aparte regel, waar geen andere naam wordt genoemd.

Direct daarop volgend de titel van het stuk.

De naam van de auteur mag niet minder groot zijn dan 50% van de lettergrootte van de titel.

U dient tevens te vermelden dat u deze opvoering mag geven met speciale toestemming van het I.B.V.A. Holland bv te Alkmaar.

Copyright: © 2004 Anco Entertainment bv - Toneeluitgeverij Vink bv

Internet: www.toneeluitgeverijvink.nl

E-mail: info@toneeluitgeverijvink.nl

Niets uit deze uitgave mag verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt worden door middel van druk, fotokopie, verfilming, video opname, internet vertoning (youtube e.d.) of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Het is niet toegestaan de tekst te wijzigen en/of te bewerken zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van I.B.V.A. HOLLAND bv te Alkmaar, welk bureau in deze namens de Uitgever optreedt.

Vergunning tot opvoering van dit toneelwerk moet worden aangevraagd bij het Auteursrechtenbureau **I.B.V.A. HOLLAND bv**

Postbus 363

1800 AJ Alkmaar

Telefoon 072 - 5112135

Website: www.ibva.nl

Email: info@ibva.nl

ING bank: 81356 – IBAN: NL08INGB0000081356 BIC: INGBNL2A

Geen enkele andere instantie dan het IBVA heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.

Auteursrechten betekenen het honorarium (loon!) voor de auteur van wiens werk door u gebruik wordt gemaakt!

Auteursrechten moeten betaald worden voor elke voorstelling, dus ook voor try-outs, voorstellingen in/voor zorginstellingen, scholen e.d.

Vergunning tot opvoering:

1. Aankoop van minimaal **30** tekstboekjes bij de uitgever.
2. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart (tevens bewijs van aankoop), met uw gegevens, naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
3. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Vergunning tot HER-opvoering(en):

1. U vult het aanvraagformulier in op www.ibva.nl of u zendt de aanvraagkaart met uw gegevens naar I.B.V.A. Holland. Uw aanvraag dient tenminste **drie weken voor de eerste opvoering** in bezit te zijn van I.B.V.A. Holland.
2. U krijgt daarop de nota toegestuurd. Na betaling wordt u de vereiste vergunning toegestuurd.

Opvoeringen zonder vergunning zijn niet toegestaan en strafbaar op grond van de Auteurswet 1912. Zij worden gerechtelijk vervolgd, terwijl de geldende rechten met 100% worden verhoogd. Het tarief wordt met 20% verhoogd voor opvoeringen waarvoor geen toestemming werd aangevraagd binnen drie weken voorafgaand aan de voorstelling.

Het is verboden gebruik te maken van gekregen, geleende, gehuurde of van anderen dan de uitgever gekochte tekstboekjes.

**Rechten BELGIË: Toneelfonds JANSSENS, afd. Auteursrechten,
Te Boelaerlei 107 - 2140 Bght ANTWERPEN Telefoon (03)3.66.44.00.
Geen enkele andere instantie heeft de bevoegdheid genoemde rechten van u te claimen, of te innen.**

PERSONEN:

De vormgeving van het stuk is zodanig, dat er nogal wat dubbel- en tripelrollen mogelijk zijn. Ook kunnen een aantal kleinere en zwijgende rollen worden gecombineerd of eventueel vervallen. Minimaal zijn er ca. 30 spelers nodig. Het maximum is onbeperkt.

Deel 1:

Hendrik Pannekoek – de schout
Enkele gerechtsdienaren
Marktbezoekers van allerlei slag, kinderen, vee, een spinnende vrouw, een waarzegster, steltlopers enz, enz.
Kerstiaen Timmermans – kippenboer
Margriet de Bruin – stofverkoopster
Maaïke Stercks – boter en kaasverkoper
Jan Huybrechtse – bierbrouwer
Moonen – een boer
Zijn vrouw – de boerin
Seebregts en Timmermans – twee ‘blinden’ (m/v)
Een nar (m/v)
Een liedjeszanger (m/v), met begeleidend muziekgroepje of muzikant
Acrobaten (ad libitum)
Cornelis Meurs – een kiezentrekker, met helper
Jan van Campenhout – een chirurgijn
Jan van Gorp – een gauwdief
Vrouw Dierckx – een bestolen vrouw
Hendrik Mallens en enkele andere dronkelappen
Zigeuners met dansende beer (ad libitum)

Deel 2:

Bartelomeus de Cort – rechter
Jan Fabri – de aanklager
Hubrecht Gijssels – griffier
Manneke (of vrouwke)
Vrouw Gerrits
Vrouw Wouters
Marie Bastijn – een vrouw van licht zeden
Vrouw Bruinisse
Japik – haar zoon

Deel 3:

Pater Prudentius

Zuster Griseldis

Poppenverkoopster

Liedverkoper

1ste Timmerman

2de Timmerman

Lamme Peer – iemand die met krukken loopt

Slome Daniël – een toneelspeler

Dolle Mina – zijn wijf, toneelspeelster

Kaatje – hun buurvrouw, toneelspeelster

Zwarte Marie – toneelspelster

De beul

DEEL 1

Diefstal op de jaarmarkt

Het uitbeelden van een jaarmarkt is niet zo'n gecompliceerde aangelegenheid als het lijkt. Mits de scènes stap voor stap zorgvuldig en goed uitgekiend worden opgebouwd. Er moet een nauwkeurig geordende wanorde worden geconstrueerd. Tempo en natuurlijke levendigheid zijn een strikte voorwaarde voor het welslagen. Om dat laatste te bereiken dienen alle spelers permanent zeer intens bij het gebeuren betrokken te blijven. Men mag het geschreven spel dan ook beschouwen als een uitvoerig uitgewerkt scenario, waarin men naar mogelijkheden en behoeften de nodige aanpassingen kan aanbrengen. Sommige scènes kunnen verwisseld, of eventueel worden weggelaten. Hetzelfde geldt voor de tekst. Men kan die als richtsnoer aanhouden. Snelle invullen, improvisaties, toevallige creatieve ontdekkingen van regisseur en spelers tijdens repetities en uitvoeringen kunnen zeer bijdragen tot aan aanstekelijke opvoering.

DECOR

Het decor bestaat uit enkele kramen en tafels die aanvankelijk nog leeg staan. Erachter en eromheen staan kisten, koffers, zakken, manden waarin zich de koopwaren bevinden die de kooplieden bij de aanvang van het spel met veel beweeg uit gaan pakken. Er zijn een of twee eenvoudige plankiers. Hierop kunnen zich de scènes afspelen die boven het marktgewemel uit moet steken, zoals die met de liedjeszanger en de wonderdokter.

Eerste tafereel

Vanachter het speelveld hoort men trompetgeschal, gevolgd door tromgeroffel. Dit wordt sterker. Voorafgegaan door enkele tamboers en trompetters komt de schout Hendrik Pannekoek op, een indrukwekkende gestalte, vertegenwoordiger van de wereldlijke macht. Hij richt zich rechtstreeks tot het publiek.

Pannekoek: Dames en Heren, goedenavond. Mijn naam is Pannekoek... Hendrik Pannekoek. Nee, nee lacht u niet. Het is écht mijn naam. Er is zelfs een straat naar mij genoemd. Waarom?... Wel omdat ik zéér voornaam was in mijn tijd. Ik was namelijk de schout – de burgemeester – zou u zeggen. En is die niet zéér zéér voornaam!? Ik ben eeuwen geleden hier begraven, maar ik ben nu voor één avond in goede gezondheid herrezen om u te laten zien dat er niets nieuws is onder de zon. Dat na al de voorbije eeuwen de mensen nog altijd liegen, bedriegen, elkaar naar het leven staan... afijn, afijn, je kent dat wel. Zo is het nu. Zo was het, toen in mijn tijd de jaarmarkt gehouden werd. *(hij geeft de trompetters een teken. Ze blazen. De trommen roffelen. Uit alle hoeken en gaten komen druppelsgewijs, maar snel, mannen en vrouwen op, rijk en arm, groot en klein, dik en dun, onder druk gepraat en geroezemoes. De muziek zwijgt)* Burgers van Hilvarenbeek, Diessen, Riel en Westelbeers. (de namen van plaatsen en personen kunnen aan de lokale situatie worden aangepast) Hoort! Hoort! *(het wordt geleidelijk aan stil)* Goede burgers van onze Heerlijkheid! Heden wordt wederom de vrije jaarmarkt gehouden zoals die door de goedheid van onze hoge heer Keizer Karel in 1524 bij groot privilege werd ingesteld.

Stem: Dè wiese wel al!

Andere stem: Kop dicht!

Pannekoek: Ja, kop dicht, verdoeme. *(dan weer plechtig)* Het privilege heeft u het recht gegeven van vrije handel en vrijdom van heerlijke rechten. Maar naast rechten zijn er ook plichten....

Opgeschoten jongen: *(schreeuwt)* De pot op! *(een der gerechtsdienaars die zich onder de mensen bevinden wil hem een aframmeling geven. De moeder trekt hem hevig scheldend terug. Er ontstaat een opstootje. Tromgeroffel. Het wordt weer stil)*

Pannekoek: Verdoeme! Die jeugd van tegenwoordig! Luister goed. De koopwaar mag niet te schreeuwerig worden aangeboden. Varkens, koeien en paarden gaan naar hun eigen plaats. Bedelaars, potsenmakers en ander gespuis dienen een vergunning te hebben.

Het is de burgers verboden voor hun huis plaats en te verhuren om tafels, kisten en kramen neer te zetten, verder dan de goot van de straat. En iedereen moet zich houden aan de aanwijzingen van de kraammeesters. Nou, afijn, afijn, 't is wel goed! (*onder tromgeroffel gaat hij af*)

Tweede tafereel

Intussen zijn, de een na de ander, de kooplui opgekomen. Zij halen hun spullen uit de pakken en zakken en installeren zich achter hun tafels, schragen en kramen. De marktbezoekers bewegen zich onder navolgende teksten der kooplui als groep van de ene verkoper naar de andere, aansluitend bij degene die op zijn beurt luidkeels zijn/haar waren aanprijst, eventueel in het plaatselijke dialect.

Kerstiaen: Allé, allé! Hier kiepen en kiepen! Beste kwaliteit, mensen! Knijp ze in d'r kont en de aaier vallen er vaneigens uit. Ja, ja... aaier heb ik ook. Vijf vur ne stuiver, en ze zijn zo vers as 't snot uit de neus van nen Kappesien.

Magriet: Hoor! Hoor! Hier moet je wezen! Hier moet je zijn. Kijk es madam, voel eens madam! Het fijnste linnen ter wereld is hier te koop. Hier kijk. Het glimt als een spiegel! En zacht, als het velletje van een pasgeboren wichtje. De hertogin wil er zelve onder slapen, en laken heb ik ook. Stevig als een tapijt uit Goirle!

Maaike: Boter en kaas! Boter en kaas! Geel als goud. De beste uit de Kempen, de Haghorst, Mierd en Gèèstel daar bij inbegrepen. Wilde es pruuve. Dèr. Is 't nie zo? D'r pist 'n engeltje over oew tong.

Jan H.: (*achter een grote ton waarop bekers en met "bier" gevulde kruiken staan*) Bier hier! Bier hier! Bier van Jan Huybrechtse. Zellevers gebrouwen van eigen hop en mout. Bier van de Roos! Het beste biertje. Een medicijn tegen 't flerecijn! (*maar hij trekt slechts enkele jongelui die flink gaan hijsen en gaandeweg duidelijk aangeschoten raken*)

Derde tafereel

De kooplui beginnen door elkaar heen, tegen elkaar op te schreeuwen. De marktbezoekers verspreiden zich langs de kramen. Er ontstaat een levendig spel van loven bieden, vol beweging en geraas. Een muziekgroepje komt spelend op. Het speelt wat sterker tijdens de tekstloze scènes – daarbuiten blijft het zeer zacht op de

achtergrond of zwijgt even. Een boer, boerin of hoedster komt op met enkele schapen. Ze roept mee in het koor der schreeuwende kooplui, dat het wat kalmer aandoet onder de volgende scène.

Een boer en boerin komen op, belast en beladen met manden en zakken met kippen, groenten en appels en de geit van Mie d'n Os aan een touwtje. De man heeft een vuile doek om zijn kaak gebonden. Hij heeft duidelijk kiespijn. Ze spreken dialect.

BOER: Snotverdju. We zèn te laot. Gij mee oe getrul en getreuzel, troela dègge daor staot.

BOERIN: Kèkt naor oe eiges, snul! Gij komt van de Biest. Gij kunt nie eens oe eigeste broek optrekke.

BOER: Moete gij zeggen, gij uit Baarschot, mee strond aon oe kont. Ai! Verdju!

BOERIN: Beter as zaogsel in oewe kop!

BOER: Allé, allé, affeseer is, dedju! *(ze gaan zich installeren. Intussen zijn enkele kwajongens naderbij gedrenteld. Treiterend beginnen ze te zingen)*

JONGENS:

Jaon d'n Os die had 'n geitje (2x)

't was in z'ne leste strijd

't was 'n stukske van z'n uier kwijt

O, 't is zonde van da beesje

BOER: Nie op lette Mie. 't Zèn Diessense snotjong.

BOERIN: Die zèn 't ergste van al.

JONGENS: *(beginnen te treiteren en te schelden)*

Boeren mee d'r dikke kont

Stinken naor vèèrekes stront... *(ze herhalen het tot de twee hun geduld verliezen)*

BOER: Nondedoeme! *(boer en boerin rennen op de jongens af, die alle kanten opstuiven. Ondertussen ratsen anderen enkele appels weg. Tegen de aanwezige gerechtsdienaren)* Nondedoeme! Vat ze! Vat ze! Ai! Dedju! *(de gerechtsdienaren gaan achter de jongens aan, één van hen wordt beentje gelicht. De andere valt over hem heen, onder grote hilariteit van de omstanders. De jongens ontsnappen uiteraard)*

Vierde tafereel

De boer en boerin beginnen ook hun waren aan te prijzen.

BOER(IN): Geitekèès... Zult en balkenbraai zelf gemaakt... èèrepel en slaoi! Slaoi mee aai mee juin mee èèrepel... *(ook de stemmen op de achtergrond laaien weer op. Spelende kinderen glippen door de luidruchtige mierenhoop. Bedelaars al la Breughel komen op: twee blinden, een man en een vrouw met lange stokken. Ze gaan zeurend en klagend rond (eventueel onder het publiek) maar worden doorgaans hardhandig weggezet)*

BLINDE 1: Bij de heilige Sint Juttemis, geef me een duit asteblieft. Ik zal voor u bidden op het graf van de heilige Sint Jacobus in Comperstella, ik ga dat seffes bezoeken. Van kindsbeen af heb ik geen poot om op te staan. Heb meelij asteblieft.

BLINDE 2: Ave Maria gratio pleno. Gebenedijd zijt gij onder alle vrouwen. Om d'r wille van de Moeder Gods, 'n aalmoes asteblieft. Bij Sinte Turpijn die er mag zijn en de heilige Sikker, ik zie geen flikker. Denk aan m'n wijf en m'n tien of twaalf bloeikes van kinders. *(zo gaan ze klagend rond, totdat de gerechtsdienaars weer opdagen die de bedelaars ontdekken. Ze rennen er op af, maar de "ongelukkigen" gaan er als hazen vandoor, even achtervolgd door de politiemannen die dan weer teleurgesteld terugkeren in het marktgeweld)*

Vijfde tafereel

Weer even marktlawaai. Dan klinkt de muziek fel op. Een groepje vrolijke lieden met halfmaskers komt op, vooraf gegaan door een nar-achtige figuur. Onder applaus van het publiek beklimmen ze een podium(pje).

NAR: *(spreekt met Vlaams accent; eventueel in het eigen dialect van dorp, stad of streek)* Allé, allé 'ne goeien dag mannekes en vrouwkes van Beek. Ikkik kom van Aantwerpe...

STEM: *(luidkeels)* Boeoeoeoe!

NAR: 'n Ogenblijkske geduld gij – gij wordt seffes gemolke. *(luid gelach)* Awel, Aantwerpe is 'ne schoone stad, lijk 'ne diamant zulle. 't Scheld, allé da krioelt van de schepen die naor alle weerde vaore. 't Is 'ne rijke stad, mar ok vol schilders en vandie frivole liedekes gelijk ge hier ziet. *(applaus)* En 'ne zanger(es) die heb ikkik ok eene zulle. En die zingt me! De nachtegaole slaon d'r wit van weg. *(applaus)* En hij (zij) gao hier een lied zingen gelaak ge nooit gehoord het. 'n Lied speciaal veur ou gemaakt.

STEM: Moete w'r bij janke?

NAR: Awel, da zal wel want 't is een triest lied. *(het nu volgende deel)*

naar keuze) En da's nog nie alles. 'ne Fameuze schilder hèt-r schoone beeldekes bij gemaald... Voila!

Hij ontrolt een doek waarop de taferelen geschilderd staan die in de coupletten bezongen worden en die door de nar met een stok worden aangewezen: eerste couplet, tweede couplet etc. Bewonderende Ah's en Oh's van de toeschouwers, die het refrein mee kunnen zingen. *(tot hier het deel ad libitum)*

NAR: (tot de muzikanten) Allé mannen, daor gaot-ie. En in de maot sivoeplais. Een-twee-draai!

De zanger(es) zet het lied in. De plaatsnamen dien te worden aangepast. Het refrein wordt meegezongen door de nar, die de marktbezoekers en eventueel het publiek er bij betreft, zodat uiteindelijk een massaal koor ontstaat.

Aanhoort in dit zeer droevig lied,
Wat er in Diessen is geschied.
Daar leefde eens een slechte vrouw,
Zij was haar man uit Beek niet trouw.

Refrein: Op heel de wereld gaat dat zo
Van boemlala boemlala ho!

Haar vent was voerman van z'n vak
Zijn vrouwke zat in as en zak.
Want al te vaak ging hij dus heen,
En was het wijfke stik-alleen.

*

Haar buur, een Bikse kwaaië gast,
Werd door haar aangenaam verrast.
"Ach buur", sprak zij, met luid geween,
"Ik voel me rot. 'k Zè stik-alleen".

*

Ja net, die buur begreep haar wel,
Zij speelden saam 't verboden spel.
Terwijl haar man, gelijk gezeed,

Naar Oirschot en Moergestel reed.

*

Maar ziet! Tijdens hun rombombom,
Draaide de voerman ijlings om.
Want hij kreeg helse pijn in 't lijf,
Te vroeg kwam hij dus thuis bij 't wijf.

*

Hij vond de twee in bed en bloot,
En sloeg ze met een mesthaak dood.
Het bloed spatte tegen de muur,
Dat was het eind van wijf en buur.

*

ALLEN: En nu de moraal van het lied!!!

*

Wat leert gij, vrouw, uit dit triest lied,
Als gij niet wilt dat 't u geschiedt?
Zoek dan een man die u verwent,
En trouw niet met 'ne Bikse vent!

*

En gij, man, wat is de moraal
Voor u, uit dit zeer droef verhaal?
Zoekt ge een lief, betrouwbaar lijf,
Trouw dan niet met een Diessens wijf!

*

Onder zowel gejuich als boe-geroep gaat de groep al zingend af,
terwijl de muziek nog even doorspeelt totdat ze weg zijn.

Zesde tafereel (ad libitum)

Luide toejuichingen terwijl de muziek nog even doorspeelt. De

marktkooplui trachten door heftig geroep weer de aandacht op hun handel te vestigen, wat nauwelijks lukt.

NAR: (*boven alles uit*) Opzij! Opzij! As oe leve oe lief is, opzij! Daor komen mijn vrienden. De fameuze tuimelaars uit de stad Parais!

De gerechtsdienaars maken ruimte: Vooruit! Achteruit! Want er komt een groepje acrobaten en steltlopers en eventueel jongleurs opgeduikeld. Terwijl de muziek speelt vertonen ze onder bewonderende uitroepen en aanmoediging van het publiek enkele sterke toeren. Of ze maken een levende piramide. Een zatlap wil met hen meedoen maar wordt door de gerechtsdienaren hardhandig afgevoerd. De acrobaten en nar, gaan na hun act al tuimelend af.

Zevende tafereel

De muziek zwijgt, want de kiezentrekker vraagt om aandacht. Hij heeft zich onder het voorgaande op een verhoog geïnstalleerd, waar een stevige stoel met armleuningen en riemen op staat. Op een tafeltje allerlei flesjes, potjes en schrikwekkende tangen. Aan een paal heeft hij indrukwekkende getuigschriften opgehangen. Hij ziet er zeer geleerd uit. Hij staat daar bewegingloos, de armen gevouwen, quasi-imposant. Zijn helper beukt op een grote trom en slaat met de bekkens. Het volk keert zich tot hem. Men stoot elkaar aan, fluistert, roept. De kiezentrekker heft de handen. Het wordt stil. Onder de toespraak van de kiezentrekker leeft zijn gehoor intens mee. Eventueel kan deze ook gehouden worden door zijn vrouw.

KIEZENTREKKER: Mundus vult decipi. Mundus vult deciptorum. Burgers uit deze stad en boeren uit de wijde omtrek: dit is latijn. Het wil zeggen: de wereld wil bedrogen worden. (*oei*) Juist. Hoe menigeen ook onder u boeren, laat zich gewillig de oren aannaaien. Luister daarom naar mij. Wat er ook schuilt in de hoeken en gaten van je tanden, ik heb er een geneesmiddel voor. Kleine zwarte wormen graven en boren in de holte van je kaakbeenderen. (*toont flesje*) Hierin bevindt zich het onsterfelijke geneesmiddel dat de wormen doodt, de pijn verdrijft, de gaten dicht. (*oei*)

STEM: 't Is pis!!

KIEZENTREKKER: Ik belazer je niet mensen. (*toont bul*) Ziehier een testifactorium van de universiteit van Leuven!

VAN CAMPENHOUT: (*dringt zich naar voren*) Dat papier is vals!

KIEZENTREKKER: Stinkende vissenkop! Waar bemoei jij je mee?!

VAN CAMPENHOUT: Ik ben de chirurgijn. (*toont papieren*) Hier is mijn licentie!

KIEZENTREKKER: Donder op!

VAN CAMPENHOUT: Ik kan niet toestaan dat deze brave burgers bedonderd worden. Wat in dat flesje zit...

KIEZENTREKKER: Wegwezen! Of is sla je op je lazarus!

VAN CAMPENHOUT: (*woedend*) Gij zult hier méér van horen. (*schuimbekkend gaat hij af*)

KIEZENTREKKER: (*roept hem na*) En de wind van achteren, stuk vergif! Zo. Dat was dat. (*herneemt zijn toespraak*) Boeren en Burgers! Ik heb nog andere bewijzen dan een stuk papier. (*trekt zijn helper naar voren*) Hier! Kijk en zie! De tanden van deze jongeling waren gebrokkeld tot in de wortel van het kaakgebeente. Tot ik hem behandelde (*toont weer flesje*) met deze universele kiezendrank. En laat nou eens zien, jongen. (*deze trekt zijn mond wijd open met twee vingers, als bij een paard, grote verbazing en bewondering bij het volk*) Maar soms kan het zelfs te laat zijn voor deze godendrank. Geen nood, boeren en burgers. (*toont tang*) Met deze tang verwijder ik fluks en vrolijk de oorzaak van uw moordende pijnen. Ja zeker. Zonder pijn, jawel. Ik heb een fluwelen hand. Ook dat zal ik bewijzen. Is er iemand die...

STEM: Ja! Ikke!

Er dringt zich iemand naar voren, een handlanger van de kiezentrekker. Hij heeft een grote, vuile doek om zijn hoofd gebonden. Hij zucht en steunt en kronkelt alsof hij ondraaglijke pijnen lijdt.

KIEZENTREKKER: Ziedaar. Dominus sed lex. Deze man vertrouwt op de wetenschap. (*zet de man op de stoel*) Vastbinden? (*de man schudt nee*)

Onder veel poespas trekt hij de paardentand, die los in zijn mond zat en toont hem plechtig aan het volk, dat bewonderend applaudisseert en juicht. De man danst en springt in het rond.

MAN: 't Is over! 't Is over! Ik ben beter! Etc.

KIEZENTREKKER: Dominus vobiscum. De macht der wetenschap! Zij zit verankerd in deze wonderdrank. Wilt ge een flesje kopen? Affeseer dan, affeseer! Het zijn de laatste. Eén duit maar. Red je

leven voor één duit!

De marktbezoekers verdringen zich. In de kortste keren is de kwakzalver uitverkocht. Hij wil al inpakken als er een luid geschreeuw klinkt. De boer uit tafereel 3 wordt naar voren gesleept.

BOERIN: Da's mijne mens meneer. Hij verrekt van de tandpent, hij hee 'ne wang as 'ne koeienier, mar 't is 'n schèètekster meneer. Allée Jaonus, 't doe nie zeer, ge het dè krek mee oew eigeste oge kunne zien.

KIEZENTREKKER: Kom hier, vriend. In minder dan een scheet ben je uit je lijden verlost.

De hevig tegenstribbelende man wordt op de stoel vastgebonden. De helper beukt al wat ie kan op trom en bekkens, maar het geluid kan nauwelijks het gebrul van de boer overstemmen als de kiezentrekker met één ruk een grote tand trekt, die hij onder applaus van de omstanders vertoont. Maar de boer is halfdood. Hij spuwt een plas bloed uit. Er ontstaat grote woede en verontwaardiging onder de marktbezoekers, onder scheldwoorden en verwensingen jagen ze de kiezentrekker weg; ze gooien hem z'n handel achterna.

Als u het hele stuk wilt lezen dan kunt u via www.toneeluitgeverijvink.nl de tekst bestellen en toevoegen aan uw zichtzending.

Voor advies of vragen helpen wij u graag.

 info@toneeluitgeverijvink.nl

 072 5112407

“Samenspelen” is ons motto